Danskernes Historie Online
Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor
Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat

Ophavsret
Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links
Slægtsforskernes Bibliotek: https://slaegtsbibliotek.dk
Danske Slægtsforskere: https://slaegt.dk

Lær af fortiden - Lev i nutiden
Virk for fremtiden

April/Maj 1982 Nr. 237 - 40. årgang

Majvise

1.

Frydeligt med jubelkor
hilses vårens komme,
svalen melder trindt på jord:
»Frostens tid er omme!«
Land og hav og lundens træ'r
herligt prydes fjernt og nær,
nye skabningsunder!
Kraft på ny vort legem får,
lægt er nu vort hjertesår
i de glade stunder.

2.

Jordens rige blomsterpragt,
skovens grønne smykke,
fuglesangens tryllemagt
fylder os med lykke;
havets storme raser ud,
luften hærges ej af slud,
duggens perler rene
samler solens stråleglans
i en dejlig perlekrans
rundt på græs og grene.

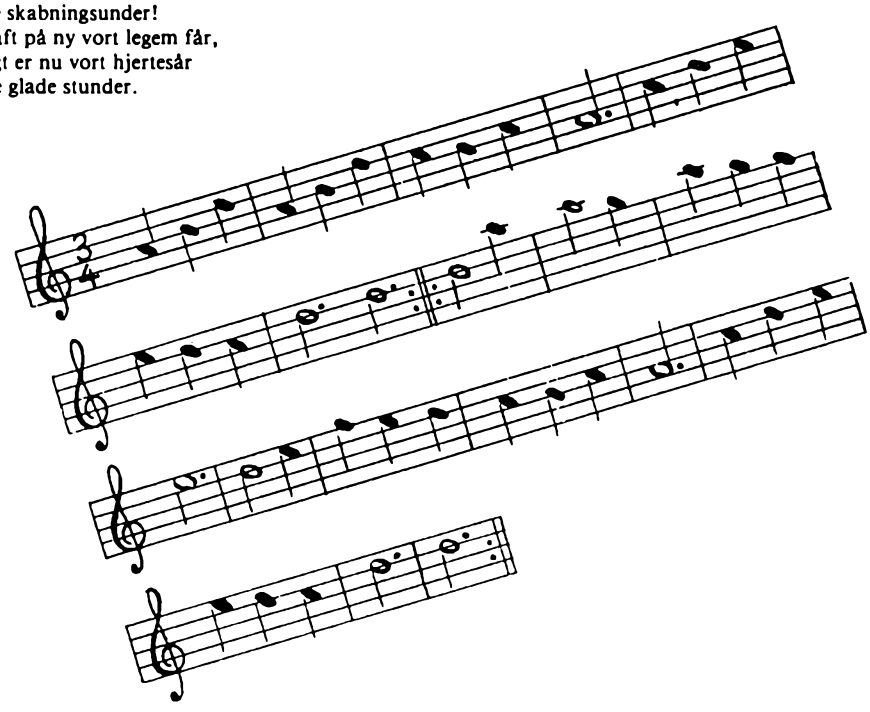

3.

Hvor dog Gud er god og viis!
hvor er verden fager!
Hvor dog alt til Herrens pris
ånd og tanke drager!
Han har stort og småt på jord,
urten, som på marken gror,
form og farve givet.
Efter nat vi dagen nu
hilse vil med frejdig hu,
takke Gud for livet!

Morten Børups smukke majvise: »In vernalis temporis« i Fr. Moths oversættelse.

Morten Børup var ca. 1500 rektor ved Aarhus Kathedralskole og skrev sit smukke digt til en majfest ved skolen. Melodien høres i dag fra rådhusets klokkespil og hilser årsmødets deltagere velkommen.

Slægtsgaarden

Medlemsblad for
Dansk Slægtsgaardsforening
oprettet 5. juli 1941

Redaktion:
Hans Hvild, Fåredammen 11, 5300 Kerteminde, telefon (09) 32 14 61.

Kasserer, sekretær og annonceekspedition:
Fru Inger Hansen, Bjerggaardsvænget 9, 2840 Holte, telefon (02) 80 25 37. Postgiro nr. 8 08 31 42.

Slægtsgaardsarkivet:
Adresse: H. C. Andersens Boulevard 4, (2. sal t.v.) 1553 København V, telefon (01) 11 67 20.
Arkivar Else-Margrethe Ransy, telefon (01) 37 73 22.
Arkivet åbent tirsdag og torsdag kl. 14-16 eller efter aftale.

Foreningens revision:
Statsautoriseret revisor Kr. Foged, Frederiksgade 1, 1265 København K, telefon (01) 11 77 88.

Landsstyrelsen:
Landsformand: Konsulent Jens P. Petersen (R), Thyrasvej 7, 4100 Ringsted, telefon (03) 61 00 23.

Næstformand: Gdr. Holger Buch Juul, Jægergaarden, Hollundvej 6, 7100 Vejle, telefon (05) 86 50 21.

Gdr. Peder Møller Frifelt, Frifeltgaard, Frifeltvej 6, 6870 Ølgod, telefon (05) 24 30 87.

Ovennævnte tre udgør bestyrelsens forretningsudvalg.

Gdr. Jørgen Skoven, »Skoven«, Asdal, 9950 Hirtshals, telefon (08) 97 11 66.

Gdr. Børge Fjordside, Skalstrupvej 63, Skalstrup, 7570 Vemb, telefon (07) 88 40 94.

Gdr. Jens Bligaard, Andrupvej 7, Oddense, 7861 Balling, telefon (07) 58 10 11.

Gdr. Poul Ipsen, Paradisbakkegaarden, Paradisbakkevejen 5, Ibsker, 3740 Svaneke, telefon (03) 99 65 35.

Gdr. N. Sehested, Herrestedvej 2B, Holmstol, 8883 Gjern, telefon (06) 87 50 19.

Gdr. Chr. Thyboe, Kirkemosegaard, Hastrupvej 3, 8991 Spentrup, telefon (06) 47 70 87.

Gdr. Vagn Mathiasen, Munkhøjgaard, Borsholmvej 11, 3100 Hornbæk, telefon (02) 24 00 05.

Formand for arkivudvalget:

Gdr. Frede Falk Rasmussen, »Vestervang«, Marrebæk, Tværvej 5, 4873 Væggeløse, telefon (03) 87 73 57.

Gdr. Thomas Dahlmann, »Gammel Eje«, Vandlingvej 122, Vandling, 6100 Haderslev, telefon (04) 52 36 97.

Gdr. Carl Martin Christensen, »Kaaregaard«, Badstrupvej 39, Badstrup, 5484 Uggerslev, telefon (09) 85 11 74.

Gdr. Lars Andersen, »Grønninggaard«, Hellestedvej 6, Arnøje, 4660 Store Hedinge, telefon (03) 70 10 64.

Gdr. Hans Peder Madsen, »Marlesminde«, Røjrupvej 41, 5550 Langeskov, telefon (09) 97 23 21.

Æresmedlem af Landsstyrelsen:

Proprietær Bent Bjergskov, »Rosenlund«, Tøndeskovrækken 60, 5350 Rynkeby, telefon (09) 39 13 17.

Formand for bladudvalget.

Bladet er medlem af DANSK Fagpresseforening.

Forstemmende - uværdigt

Formanden for Dansk Slægtsgårdsforening, Jens P. Petersen udtalte d. 29/3 i en pressemeddelelse i forbindelse med den opståede strid imellem landbrugets ledere om den nødvendige gældssaneringsordning og dens konsekvenser i lovgivningen, sin stærke bekymring for den fremtidige tilrettelægning af en landbrugspolitisk linie der bør underbygge selvejet og den nødvendige selvstændighed for enhver der har foretaget et frit erhvervsvalg.

Den igangværende strid er meget forstemmende og uværdig. I den store slægtsgårdskreds er opfattelsen den, at nu må lovgivere og organisationsledere finde sine ben i en øjeblikkelig aktion for at lette renteafkastet og forbedre prispolitikken ved en midlertidig konsekvent stillingtagen med virkning for 1982 og 1983, og at det kommende år bør bruges til en grundig kommissionsbehandling vedrørende de alvorlige vilkår for landbrugsbedrifternes fortsatte eksistens.

Regeringen og partierne bør nu tale sammen om gennemførelse af et hurtigt kommissionsarbejde der kan give det pusterum der er nødvendigt, for at fastlægge mere grundlæggende en erhvervspolitik der viser respekt for dansk landbrugs ejer- og brugerforhold der indtil krisens opståen har vist sin værdi og stadig er familiernes og samfundets eneste garanti for produktionsevne og ny fremgang.

Den politiske og organisationsmæssige takling af situationen indtil nu er forkastelig.

VÆR STILLE

Vær stille, — mens verden higer
mot lykke i rastløst jag.
Vær stille, — når solen stiger,
og signer en nyfødt dag.

Værs tille, — når livet krever
til regnskap en vakker dag.
Og stille når hjertet bever
i angst for det tapte slag.

I høsten spirer en sommer,
— en vinter varsler en vår.
Vær stille, — når våren kommer,
— og stille når som'ren går!

Gunnar Berglie.

Talt og skrevet

Meget er i disse dage talt og skrevet om landbrugets kritiske situation. Vi bringer nedenstående forskellige indlæg i den øjeblikkelige debat. Som indledning bringer vi den udtalelse hovedbestyrelsen på sit sidste møde sendte til rigsdagen.

Dansk Slægtsgaardsforenings landsbestyrelse udtaler fra sit møde i Århus tirsdag sin skuffelse over at den grønne krone ikke er nedskrevet samtidig med kronekursdevalueringen, og kræver en øjeblikkelig indsats af regeringen for at sikre denne udgang af forhandlingerne.

Dansk landbrug tåler ikke en mindre indtjening på 600 mill. kr. årligt, og det er regeringens og folketingspartiernes ufravigelige pligt at stå fast vedr. den grønne krones nedskrivning.

Dansk Slægtsgaardsforenings hovedbestyrelse.

*

Justitsminister Ole Espersen svarer i et brev af 26. februar d.a. Dansk Slægtsgaardsforening på en henvendelse vedr. særejeproblematikken.

Til Dansk Slægtsgaardsforening

I anledning af foreningens brev af 8. februar kan jeg oplyse, at justitsministeriet i sin planlægning af en revision af den familieretslige lovgivning på grundlag af ægteskabsudvalgets 8 betænkninger har måttet foretage en opdeling af revisionsarbejdet under hensyn til arbejdets omfang og med henblik på at opnå den størst mulige koordination med lovgivningsarbejdet i de andre nordiske lande.

Justitsministeriet har valgt at indlede med at forberede en revision af reglerne om forældremyndighed og forældremyndighedssagers behandling og har i juni 1981 nedsat en arbejdsgruppe med henblik på at udarbejde et lovudkast. Når dette arbejde er færdigt, vil justitsministeriet tage spørgsmålet om ændring af de øvrige familieretlige regler op. Vi vil i den forbindelse være opmærksomme på det af foreningen rejste spørgsmål om en gavegivers mulighed for ved overdragelse af en fast ejendom delvis som gave at træffe bestemmelse om særeje for modtageren med hensyn til hele ejendommen.

Justitsministeriet regner med at kunne udsende ægteskabsudvalgets betænkning 3 om formueordningen mellem ægtefæller (nr. 716/1974) til høring i løbet af foråret 1982 og vil som meddelt i justitsministeriets skrivelse af 17 oktober 1980 medtage foreningen i høringen.

Med venlig hilsen
Ole Espersen.

*

Sluttelig bringer vi en udtalelse fra landsformanden i anledning af den påtænkte ændring af beskatningsspørgsmålet. Udtalelsen er bragt gennem Ritzaus Bureau som en appel til Folketingets medlemmer.

Jens P. Petersens appel:

Dansk Slægtsgaardsforenings landsformand Jens P. Petersen, Ringsted udtaler på foreningens vegne sin skarpeste misbilligelse af den nu påtænkte ændring af beskatningen, således at landbrugets beboelser ikke kan vedligeholdes ordentligt udfra de hidtil gældende bestemmelser. Et standardfradrag på 2000 kr. vil medføre en formindskelse af nødvendig vedligeholdelse og både sænke boligniveauet og de landskabelige skønhedsværdier som de gamle bygninger på landet udgør. Folketinget vil øve en skændselsgerning hvis et flertal borttager det fulde vedligeholdelsesfradrag. Dansk Slægtsgaardsforening anmoder ethvert af folketingets 179 medlemmer, om at besinde sig inden fredag. Tilliden til Folketinget som et retsindigt redskab for landets borgere vil lide et alvorligt afbræk, hvis man ikke ved en fri afstemning i tinget sætter regeringen stolen for døren i denne sag, siger Jens P. Petersen.

*

Fra arbejdsmarken

Dansk Slægtsgaardsforenings hovedbestyrelsesmøde i Århus den 23. februar 1982.

Formanden omtalte kort hvad der var sket siden sidste møde og kom bl.a. ind på det svigtende medlemstal.

Man drøftede i forbindelse hermed hvordan man kan skaffe nye medlemmer og blev enige om at overveje annoncer i Landhusholdningsselskabet, Landsbladet og Husmandshjemmet. Man blev enige om at der fra sekretæren udsendes meddelelser om de udmeldte medlemmer.

Sekretæren omtalte endnu engang medlemsstatistikken og meddelte at der i indeværende år er tegnet 11 nye medlemmer og 4 er udmeldte.

Bladet er blevet postanmeldt til 30 Landboforeninger med over 1.000 medlemmer.

Man drøftede hvem der kan afløse afdøde konsulent Maymann som konsulent for foreningen.

Vedr. arkivet kunne der ikke meddeles noget nyt. Fru Ransy har stadig travlt og Hans Hviid har været på arkivet og bl.a. ryddet op i bøgerne. Der er stadig meget, Hviid kan hjælpe med til. Det blev besluttet at købe kapsler for indestående på plattekontoen, kr. 1.563,58 pr. 31.12.81.

Kassereren omtalte regnskabet, som nu er revideret af Kr. Foged. Det blev besluttet at købe obligationer i de tre kreditforeninger vi i forvejen har obligationer fra. 20.000,- pålydende i hver forening.

Det udsendte budgetforslag blev godkendt med få ændringer og kontingentet fastsat uændret til kr. 50,-

Hans Hviid meddelte at bladet stadig går godt men nævnte at han stadig har brug for nyt stof. Der var lavet en aftale med trykkeriet, så forsinkelser kunne undgås. I det kommende nr. vil blive indsat den ønskede pjece til nye medlemmer. Pjecen vil også blive optrykt til brug i medlemshvervningen.

Efter frokosten og Norup Studstrups meget interessante indlæg om landbrugets situation blev årets årsmøde gennemgået.

Mødet holdes på Unges Hjems Højskole i Skåde bakker og lørdag eftermiddag besøges efter mødet Marselisborg Slotspark.

I.H.

*

Sønderjyllandskredsen (Haderslev Amt) har holdt sit årlige amtskredsmøde og generalforsamling på Skrydstrup Forsamlingshus den 4. marts.

Formanden Thomas Dahlmann aflagde en udførlig beretning, hvor han bl.a. omtalte foreningens jubilæum i 1981. Endvidere landbrugets økonomiske krise, hvor det store spørgsmål rejser sig: Kan vore slægtsgårde bevares i familien? Endelig bragte formanden på bane om der var interesse for bus fra Sønderjylland til Årsmødet i år. I så fald skulle bussen køre ruten Sønderborg, Åbenrå, Haderslev, Christiansfeld og Kolding. Prisen ville blive ca. 75 kr. pro persona.

Hvis der er interesse bedes man henvende sig til formanden på tlf. 04 - 52 36 97.

Efter at beretningen var godkendt, fik landbrugskonsulent Lars Bønding, Viborg ordet og holdt et meget fint foredrag om ejendomsoverdragelse, financiering og indekslån. Et inspirerende foredrag der påhørtes med stor interesse og gav anledning til en lang og ofte spændende debat.

Sydsjællandskredsen har valgt ny formand. Det blev Meta Larsen, »Skovvang«, Præstøvej 107, 4640 Fakse.

Vi lykønsker Meta Larsen med valget til den krævende post og håber sammen med medlemmerne at bølgerne nu må lægge sig og kredsen få nogle gode og frugtbare arbejdsår.

Proprietær Jacob Højlund
»Slægtsgaardens« gode ven og kendt viden om, løfte om at holde festtalen ved det kommende årsmøde.

Til medlemmerne!
Idet jeg hermed udtrykker landsbestyrelsens bedste tak for opslutningen om vor forening i 1981, beder jeg enhver om at indløse den modtagne opkrævning af kontingent for 1982. Den anstrengte økonomi kan begrunde indskrænkninger, men om dette forhold skulle ramme Dansk Slægtsgårdsforening ville en uretfærdighed overfor hele landbostanden være sket. Der skal være nogen til at erindre om det historiske og oprindelige vedrørende landbolivet og som også kan og vil forbinde herfra til det aktuelle.

Jeg beder alle indløse girokortet nu - og som det har været tilfældet forud vil vi fremefter yde alt hvad vi formår for slægtsgårdene indtil det pány dæmrer. Hold sammen om vort virke og drag mange flere med.

Jens P. Petersen.

Årsmødet 1982

Vi mødes alle veloplagte lørdag den 22. maj i Aarhus og tager til Unge Hjems Højskole, der ligger smukt i Skåde Bakker få km. syd-øst for Aarhus. Skolen er meget smuk og byder på alle bekvemmeligheder. Efter at mødet er afviklet og eftermiddagskaffen drukket bydes der på en lille køretur for de, der har lyst. Det er meningen at besøge Hs. Maj. Dronningens skønne sommerslot Marselisborg og foretage en rundtur i Slotsparken. Bagefter vil vi se mindelunden med de store reliefvægge, der nævner de faldne fra 1. verdenskrig. Efter den lille udflugt er der god tid til istandgøring og evt. omklædning til festmiddagen, der er sat til kl. 19.00.

Søndagens program er som sædvanlig righoldigt og afvekslende. Efter morgenmåltidet, der kan indtages fra kl. 07.00 rejser vi fra skolen kl. 08.15 for at tage i **Malling Kirke**, hvor biskop Herluf Eriksen, Aarhus vil holde en kort morgenandagt. Så går turen ud i landskabet, idet vi lidt kører nord-øst mod kysten. Vi skal til **Ask**, hvor vi besøger Kirsten og Tage Brøndum Nielsen på den gamle Asknordgaard.
Tage Brøndum Nielsen er stor svineavler, men beklager **ikke** at kunne vise staldene frem, da de er nyistandsatte og svinene ikke rigtig akklimatiserede ligesom en smittefare ikke tør udelukkes, der bliver dog ydet fuld kompensation, idet Brøndum-Nielsen har formået sin nabo til at tage imod os. Naboen er Ask Højskole som forstander Svend Ut Ovesen vil vise skolen og fortælle lidt om Højskolevirksomhed i vore dage.

Efter disse besøg går vi kl. 11.30 til bilerne for at køre over Mårslet og Ajstrup til vort frokoststed: **Norsminde Kro.** Her venter gæsterne en virkelig overraskelse. Norsminde Kro er en kombination af gl. priviligeret Kro og Slægtsgaard, hvor familien Alrøe gennem generationer har sat et stærkt personligt præg på stedet såvel udendørs som indendørs. Her hersker en særegen stemning af hygge og gammel kultur, der er taget i arv og skøttes på fineste måde.

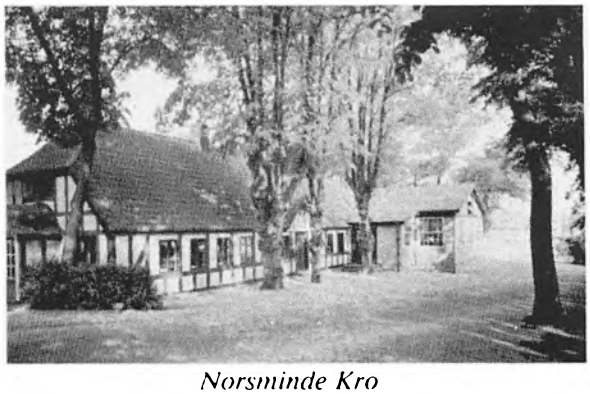

Norsminde Kro

Efter at have spist, gået tur i haven set på Moderstenen og Nordensmonumentet (begge udført af den afdøde kromand H. W. Alrøe). En tur ned til det lille fiskerleje med havnen og dens bro fra 1773 er også nået. — Iøvrigt var stedet berørt af krigen mod Englænderne 1808, idet den daværende kromand Kjærulff med sine folk og 2 kanoner jog et engelsk krigsskib på flugt.

Efter at alt dette er nået forlader vi kl. 14.00 Norsminde og kører mod syd langs stranden til dagens højdepunkt den store smukke gård **Gersdorffslund** hvor proprietær Torkild Sand og frue residerer. Gersdorffslund har en interessant historie, som vi vil høre mere om. Proprietær Sand er en fremragende landmand med en stor og solid uddannelse bag sig. Han er for sit mønsterlandbrug bl.a. hædret med Foreningen af Jyske Landboforeningers sølvmedalje.

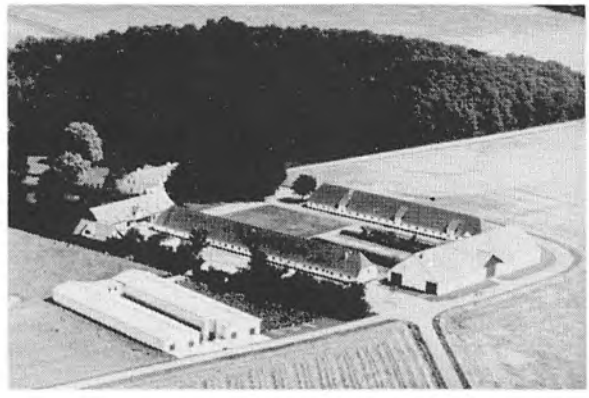

Gersdorffslund

I dag er hoveddriften hønseavl og man har ca. 20.000 (ja, De læste rigtigt) æggelæggende høns gående. Vi er gæster såvel ude som inde hos vore gæstfrie værter og efter at have indtaget den traditionelle drink i haven tager vi afsked med Gersdorffslund og den herskab og med hinanden for at drage hjem efter et par — forhåbentlig — gode og minderige dage.

Red.

Et propagandafremstød

Indsat i dette nr. vil læserne finde et indlæg, der kan tages ud og bruges til venner og bekendte.

Aldrig før har der som nu været et behov for at vi øger vort medlemstal, så vi står stærke overfor myndigheder og politikere, der er med til at forme landbrugets skæbne ud af krisen og ind i fremtiden.

Der står respekt om **Dansk Slægtsgaardsforening.** Jo flere vi er, vil denne respekt styrkes og vore ord blive hørt.

Red.

Landsstævnets mødested

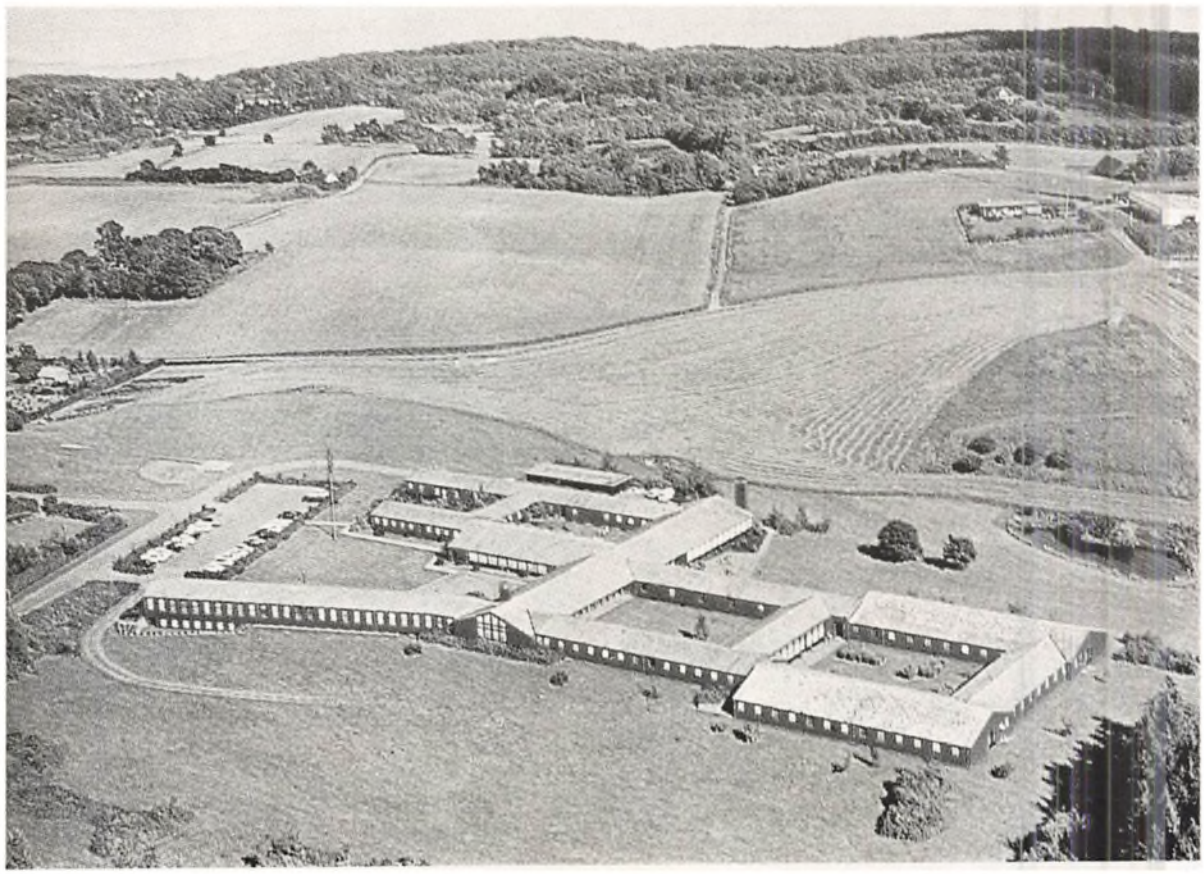

Unge Hjems Højskole
der ligger meget smukt i Skåde Bakker ved Højbjerg cirka 7 km syd-øst for Aarhus. Skolen er meget besøgt og byder på alle faciliteter i pagt med tiden.

De gamle billeder...

Billedet er fra 1900 og indsendt af Karen Johnsen, Revninge, som fortæller: »Storhavegaard« i Revninge, Fyn — beliggende ved siden af kirken. Manden på gården hed Niels Knudsen (siddende ved trappens højre side sammen med sin kone) — De øvrige personer er børnene på gården samt husfolkene. Læg mærke til billedet der er stillet op inde i stuedøren, det var en afdød onkel, man ville mindes på denne måde.

Familien på udflugt til byen, alle i stadstøjet. Billedet er hentet fra Kolding Byarkiv og er taget efter 1900. Indsender: Holger B. Juul, Høllundvej 6, Vejle.

Alle i festskrudet parat til fotografering. Billedet er fra 1895 indsendt af Erna Møller Olsen, Parkvænget, Kerteminde.

Dagsorden for årsmødet:

Lørdag den 22. maj:

Kl. 13.00 præcis. Mødet åbnes på Unge Hjems Højskole.
Kl. 15.00 Kaffe.
Kl. 16.00 Besøg i Marselisborg slotspark.
Kl. 19.00 Middag på Unge Hjems Højskole og derefter dans til kl. 24.00.

Dagsorden for årsmødet:

1. Valg af dirigent og protokolfører.
2. Formanden aflægger beretning.
3. Formanden for Slægtsgaardsarkivet, Vagn Mathiasen, aflægger beretning.
4. Beretning om medlemsbladet.
5. Beretning vedr. Jens og Anna Jensens Fond.
6. Beretningerne drøftes.
7. Fremlæggelse af regnskab og budget til vedtagelse.
8. Valg til hovedbestyrelse.
9. Valg af suppleanter.
10. Valg af revisorer.
11. Mødested for årsmødet 1983.
12. Eventuelt.

Søndag den 23. maj:

Kl. 8.15 Afgang fra Unge Hjems Højskole.
Kl. 8.30 Morgenandagt i Malling kirke.
Kl. 10.00 Besøg hos gårdejer Tage Brøndum Nielsen, Asknorgård i Ask og
Kl. 10.45 besøg på Ask Højskole.
Kl. 11.30 Køres fra Ask over Mårslet og Ajstrup Strand til
Kl. 12.30 Norsminde kro, hvor frokosten serveres
Kl. 14.00 Afgang mod syd til
Kl. 14.30 Gersdorffslund, hvor vi besøger proprietær Sand.
Kl. 16.00 Mødet afsluttes.
Kl. 16.30 Bussen er tilbage i Aarhus centrum.

På valg i 1982

Jørgen Skoven
Børge Fjordside
Jens Bligaard Jylland
Niels Sehested
Holger Buch Juul

Lars Andersen Sjælland

Carl Martin Christensen Fyn

Frede Falk Rasmussen Lolland/Falster

Buskørsel

Vi vil også i år prøve at arrangere buskørsel til årsmødet for dem som ønsker det. Vi beder derfor dem som ønsker at køre med bus anføre dette på tilmeldingsblanketten med oplysning om hvor man ønsker at stige på bussen. Vi regner med at buskørsel fra Sønderjylland og Fyn kan klares for kr. 100,00/125,00 pr. person.

Der vil også blive arrangeret buskørsel på søndagsudflugten.
Prisen herfor vil blive ca. 40 kr. pr. person.

Betaling for buskørsel vil blive opkrævet i busserne.

Der er ret store grupperabatter på Aarhus-Kalundborg overfarten. De, der ønsker at lade bilen stå i Kalundborg og deltage i en grupperejse, kan anføre dette på tilmeldingsblanketten.
Sejltiden er 3 timer og færgen afgår fra Kalundborg lørdag den 22/5 kl. 9.00 og retur fra Aarhus søndag den 23/5 kl. 20.15. Der er bybus til Unge Hjems Højskole, pr. person kr. 7,00, og en taxa koster ca. kr. 30,00.

Der skal på forhånd indbetales for deltagelse:

Eftermiddagskaffe lørdag (kaffe og kringle) kr. 15,00. Middag på Unge Hjems Højskole, omfattende 3 retter med vin og kaffe efter middagen, incl. moms og betjening kr. 160,00 + andel i fællesudgifter (musik, tryksager, porto m.m.) 20,00 ialt kr. **180,00.**

Frokost på Norsminde Kro kr. 65,00, incl. kaffe, moms og betjening + andel i fællesudgifter (tryksager, porto m.m.) kr. 20,00, ialt kr. **85,00.**

Hotelophold:

Alle mødedeltagere, der ønsker at overnatte, søges indkvarteret på Unge Hjems Højskole eller Hotel Kragelund, som ligger lige i nærheden.

Prisen for overnatning er incl. morgenmad kr. 145,00 for enkeltværelse og kr. 200,00 for dobbeltværelse.

Nogle værelser er 2 fælles om bad og toilet, hvorfor de der ønsker at bo sammen bedes anføre det.

Værelserne er til disposition fra kl. 12.30 og der betales samtidig med de øvrige mødeudgifter.

En Orientering

En Opfordring

Dansk Slægtsgaardsforening

Oprindelse og hensigt

I begyndelsen af det 2. krigsaar — nærmere betegnet 11. februar 1941 begyndte en artikelserie i »Illustreret Familiejournal« om vore gamle slægtsgaarde. Det var journalisten Chr. Dam, der var initiativtager til disse artikler, og han skulle senere blive foreningen en værdifuld medarbejder — desværre i alt for kort et åremål.

En kreds af modige mænd samledes i Odense i juli måned 1941 og man enedes om at stifte en forening, der fik det lidt besværlige navn: »Foreningen til Bevarelse af danske Slægtsgaarde«, et navn, der i 1957 ændredes til »Dansk Slægtsgaardsforening«.

Tanken var at søge samlet de gaarde der i mere end 100 år havde været i slægtens eje, d.v.s. at det i snit var 3.de generation, der meldte sig til fanerne.

Formålet skulle være, at disse gårde skulle sikres således, at de fortsat kunne forblive i slægtens eje og den kulturarv de lå inde med blive bevaret til de kommende generationer. Et andet formål var at skabe et økonomisk grundlag, der betingede at gårdene stadig kunne bevares i tilfælde at der opstod problemer ved ejerskifte, økonomiske krisesituationer eller andre forhold, der ville bringe gårdene i fare for deres eksistens. En 3.de og meget væsentlig opgave var kontakten til lovgivningsmagten, d.v.s vore politikere — der måtte bringes til forståelse af de helt urimelige byrder skattemyndighederne gang på gang lægger på slægtsgaardene ikke mindst ved generationsskifte. Gang på gang har »Dansk Slægtsgaardsforening« ladet sin røst høre og foreningen finder det som sin fornemste pligt til stadighed at være politikernes dårlige samvittighed.

Foreningen startede stort og har siden haft nedgangsperioder. I dag tyder alt på en fremgang — **men alle må være med** —

Dansk landbrug oplever i disse år en krisesituation af helt ufattelig karakter. Dygtige, driftige, unge landmænd må give op, forlade gårdene. Skal dette vanvid stoppes og vore gårde ikke ende som ødegårde og kollektivbeboelser må vi øge vort medlemstal. Her må hver og en gøre op med sin samvittighed om man vil tage et medansvar for en katastrofe i dansk landbrug. Det er ikke blot kulturarven, der er i fare, det er et af Danmarks største erhverv, der står foran en opløsning. Hvem kan se til uden at give en hånd med ved genrejsningen — bliv medlem af »Dansk Slægtsgårdsforening«.

Hans Hviid.

Ingen fremtid uden fortid

Der er intet der begynder her og nu. Der er altid en baggrund, et hændelsesforløb, en nødvendighed til stede. Der ses en forpligtelse udfra både noget erkendt, og — hvad der menes værdifuldt.

Og vi har dette bagland med dets levende liv og dets fortsatte gerning i orden i Dansk Slægtsgaardsforening. Det viser hen til familiernes trofaste arbejde i hverdagen, til deres dyrkelse af traditioner og nyttige medleven når helligdag og fritid kaldte på al aktivitet for at give det hele perspektiv, til kundskabs tilegnelsen for at højne niveauet i klar forståelse af at nye opgaver venter, til det historiske og aktuelle — altid i nøje sammenhæng.

Det har altid været grotid i danske landbohjem, nok bølgegang, men fremad kom man. Nye landvindinger, nye mål — bestandig viste pilen vej — og i det lange sigt til bedre kår og et lysere syn på mangt og meget.

Og med i erindringen har vi de startpunkter og holdesteder der jævnede vejen. Skolen gav impulser og evner, i hjemmene gik fortællingen udpå at få det til at flugte, en ny tid fik sin krafttilførsel af N.F.S. Grundtvig og en vågen discipelskare, folkestyret trivedes og vandt styrke, en andelsbevægelse fik produktion, salg og nye skud til at befordre en fredelig revolution fasttømret til ejendomsret og fri foretagsomhed, en politisk indflydelse øgede den brede velstand og den folkelige standard bragte mennesker nærmere hinanden.

Kun den i hvem
fortiden er stuvet op,
har fragt ind i fremtiden.
Johs. V. Jensen.

DANSK SLÆGTSGÅRDS FORENING

DIN·EGEN·DAG·ER·KORT
MEN·SLÆGTENS·LANG

Når du lar dit ansvar
ligge, tror du vist, du har
det ikke.
Piet Hein.

— Der er øvet en god gerning på landet i Danmark, af små og store brugere, af kvinde og mand i fuld fart over dagens timer og med tilskyndelsens og opdragelsens værdi stort erkendt.
— Der var et bagland at gøre opmærksom på, en faktor for god og rigtig samfundsindsats at vise hen til, vendt til både land og by.

Og begivenheden indtraf der gav eftertanken og forståelsen en ny dimension. Vi er fremme ved d. 9. april — rystelsen der udløste lagrede holdninger forankret hos folkesjælen.

Bonden havde noget at værne — sammen med andre og også for sig selv.

Således blev Dansk Slægtsgaardsforening til. Og sådan er stillingen den dag i dag og udover en nutids horisont. Vi har meget at værne for at kunne komme videre. En moderne landbrugsfamilie har travlt, så travlt at stjernerne godt kan bevæge sig uroligt på nethinden, men travlheden må udstrækkes også til at kende linierne bagud, ellers kan en viden om mål og midler meget godt fordufte eller blive til kolde iagttagelser der udelukker det fortsatte virke i generationernes spor. Så kan vi ende i statslige ordninger der sletter selvstændigheden i nuet og den frie trang til at finde egne veje.

Et slægtsgaardsarbejde er en tidsnødvendighed så langt vi kan se. Vi skal værne og udbygge. Værne om livet i hjemmet, om gerningen så den bliver meningsfyldt, om den historie der gælder for enhver bedrift uanset lang eller kort beståen, om respekten for en livsindsats som enhver danskers levefod er afhængig af. Og vi skal udbygge, så rimelig indtjening giver lyst til indsats og mening med det hele. Derfor vil vi også fortsat blande os i de aktuelle drøftelser, og minde om et frit erhvervslivs gavn for al dansk produktion og for en menneskelig rigdom der sætter nyt initiativ i fremadrettede baner.

Slægtsgaardsarbejdet fortsætter, og det står til alle danske landmænd, til fraflyttede men forpligtede overfor huse og gårde, til de historisk engagerede personer, til alle familier med syn og sans for hvad de er kommet af — at sikre det.

Velkommen hos os — bliv i vor kreds. Slægten kalder = bagfra lyder røsten, forude venter de kommende, venter på at vi udfra dagens bud gør vort bedste. »Jo større sag, des tyngre tag« — en alvorlig henstilling. Og videre skal vi, kom med.

Jens P. Petersen.

Den gamle Slægtsgaard

Prop. Bent Bjergskovs smukke gård »Rosenlund«. *Tegn. Ellen Valentin.*

To vigtige -

- kontakter

Slægtsgaardsarkivet

Om morgenen den 9. april 1940 vågnede den danske befolkning ved larm af tyske bombefly og konstaterede ved nedkastede flyveblade at landet var besat. Dette gav anledning til, at der vaktes en voksende nationalfølelse i det danske folk og at nu gjaldt det om, at værne om vor kultur. En del af denne kultur havde sin rod i danske slægtsgårde.

Den 11. februar 1941 begyndte journalist Chr. Damm en artikelserie i Illustreret Familiejournal om danske slægtsgårde.

Journalist Chr. Damm blev ved stiftelsen af »Dansk Slægtsgårdsforening« leder af Slægtsgaardsarkivet, hvilket han var indtil 30. december 1943 hvor der af 4 ukendte mænd blev forøvet attentat mod ham. Han blev indlagt på Rigshospitalet såret af fire skud.

1. november 1944 antoges genealog von Antoniewitz som leder af arkivet indtil lærer P. K. Hofmansen 1. januar 1946 overtog ledelsen indtil han efter eget ønske fratrådte.

Siden da har fru Else-Margrethe Ransy, der tidligere har været ansat ved Dansk Folkemindesamling, været foreningens arkivar.

Når et nyt medlem optages i »Dansk Slægtsforening« modtager det nye medlem et skema som skal udfyldes med gårdens størrelse og beliggenhed. Desuden udfyldes en slægtsoversigt. Dette skema arkiveres i Slægtsgaardsarkivet. Herefter udfører arkivaren en folketællingsundersøgelse som sendes til det nye medlem.

Vil man vide mere om gården og dens beboere også længere tilbage i tiden påtager Slægtsgårdsarkivet sig en sådan opgave som afsluttes med udfærdigelsen af et slægtsgaardsdiplom.

Denne forskning i slægts- og gårdhistorie er af meget stor kulturel betydning både for foreningen og dens medlemmer.

Vagn Mathiasen.

Vort blad

Dansk Slægtsgårdsforenings blad »Slægtsgården« som udkommer hveranden måned, er det faste led mellem forening og medlemmer. Nogle medlemmer har kontakt med arkivet, andre deltager i møder i lokalforeninger, udflugter eller årsmødet, og andre henvender sig til landsstyrelsen med problemer eller redegørelser, som så bliver behandlet der. Nogle er medlemmer blot for at støtte foreningens arbejde for danske slægtsgårde og for selvejet. Men uanset motiver og tilknytningsforhold, så får alle medlemmer bladet ind af døren med posten.

Bladet er ikke blot meddelelser og artikler fra foreningen til medlemmerne, men indeholder stof fra medlemmerne, af interesse for andre, så det er også medlemmernes ansvar, at bladets indhold er af en standard, som både medlemmer og forening kan være tjent med. At det også i nogen grad lykkes, kan ses af den kendsgerning, at flere arkiver og historiske foreninger står som medlemmer af Slægtsgårdsforeningen, blandt andet for at få bladet.

Blader man i ældre årgang af bladet og frem til i dag, ser man tydeligt, at de forskellige redaktører, hver på sin måde, har præget bladet og været med til at gøre det læseværdigt. Alle har de haft den indleven i slægtsgårdsarbejdet, så det gennem årene har været muligt at bevare en linie for bladet. Dets indhold er bl. a. historisk stof, artikler om slægtsgårde og slægter, om gamle skikke og overleveringer, blandet med mere aktuelt stof om vilkår og muligheder for slægtsbonden af i dag ud fra ordene: »uden fortid — ingen fremtid«, men også i vished om, at uden fremtid, taber fortidens historie i værdi og mening. — Udtrykt også i verslinien af Jeppe Aakjær: »Din egen dag er kort, men slægtens lang.«

P.M.F.

Således arbejder foreningen —
— Vær med til at styrke den.
BLIV MEDLEM

Dansk Slægtsgaardsforening opbygning

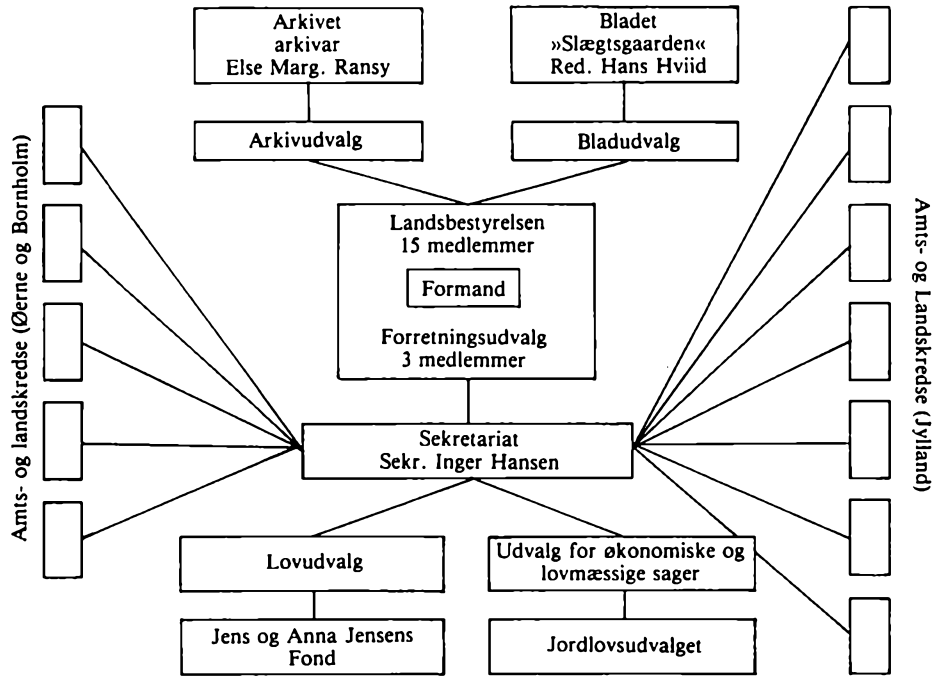

Slægtsgårdsforeningens administrative opbygning

Bliv medlem

Undertegnede ønsker at få tilsendt materiale om
Dansk Slægtsgårdsforening eller indmeldes i foreningen:

Titel	Titel
Navn	Navn
den 19	den 19

Undertegnede ønsker yderligere oplysninger om medlemsskab
i Dansk Slægtsgårdsforening.

Tilmelding til Dansk Slægtsgaardsforenings årsmøde på Unge Hjems Højskole, Skåde, den 22. og 23. maj 1982.

Tilmeldelse kan kun ske skriftligt til Slægtsgaardsforeningens kasserer og sekretær Inger M. Hansen, Bjerggårdsvænget 9, 2840 Holte, senest **den 10. maj**, hvorefter deltagerliste m.m. vil blive fremsendt.

Følgende deltagere tilmeldes (skriv tydeligt)

Betaling	Antal	Pris	Ialt
Eftermiddagskaffe		15,-	
Middag og vin Fællesudgifter lørdag		180,-	
Frokost og kaffe Fællesudgifter søndag		85,-	
Enkelt værelse		145,-	
Dobbelt værelse		200,-	
		Ialt	

Indbetalt ved check_____(sæt X)

giro_____

postanvisning_____

Stilling_____

Navne_____

_____

Adresse_____

_____

Evt. telefon_____

Ønsker at køre med bus fra

_____

Ønsker at køre med bus på søndagsudflugten i Århus_____

Ønsker grupperejse med færge fra Kalundborg den 22/5 kl. 9.00_____

Ønsker grupperejse med færge fra Århus den 23/5 kl. 20.15_____

Evt. bemærkninger_____

Klip her

Send denne

Tilmelding til Dansk Slægtsgaardsforenings årsmøde på Unge Hjems Højskole, Skåde, den 22. og 23. maj 1982.

Tilmeldelse kan kun ske skriftligt til Slægtsgaardsforeningens kasserer og sekretær Inger M. Hansen, Bjerggårdsvænget 9, 2840 Holte, senest **den 10. maj**, hvorefter deltagerliste m.m. vil blive fremsendt.

Følgende deltagere tilmeldes (skriv tydeligt)

Betaling	Antal	Pris	Ialt
Eftermiddagskaffe		15,-	
Middag og vin Fællesudgifter lørdag		180,-	
Frokost og kaffe Fællesudgifter søndag		85,-	
Enkelt værelse		145,-	
Dobbelt værelse		200,-	
		Ialt	

Indbetalt ved check_____(sæt X)

giro_____

postanvisning_____

Stilling_____

Navne_____

_____

Adresse_____

_____

Evt. telefon_____

Ønsker at køre med bus fra

_____

Ønsker at køre med bus på søndagsudflugten i Århus_____

Ønsker grupperejse med færge fra Kalundborg den 22/5 kl. 9.00_____

Ønsker grupperejse med færge fra Århus den 23/5 kl. 20.15_____

Evt. bemærkninger_____

Velkommen til nye medlemmer

Gdr. Ernst Madsen
Bystævnet 23
Bælum
8800 Viborg

Gdr. Niels Kloppenborg Skau
Nygaard
Øster Lindet
6630 Rødding

Gdr. Rasmus Kristensen
Aagården
Havbyrdvej 104
4100 Ringsted

Gdr. Carl Jensen
Kohavegård
Vordingborgvej 487
4683 Rønnede

Gdr. Jens Møller Jensen
Bjalderupvej 5
Strallev

Gdr. Kjell Palmelund Laursen
Søkærgård
Søkærvej 33
8721 Daugård

Lrs. Lars O. Grønborg
Torvegade 1
5000 Odense

Gdr. Anne-Margrethe og
Vagn Jensen
Nøddekærgaard
Nøddekærvej
Magleby
4672 Klippinge

Proprietær
Kaj Lassesen
Johannesminde
Hobyvej 33
4983 Dannemare

Gdr. Niels Lassesen
»Erikstrup«
Gloslunde Strandvej 5
4983 Dannemare

Gdr. Ida og Jørgen Hansen
Skovbo
Næstelsø
4700 Næstved

Gdr. Betty og Asger Lund Jensen
Kulagergård
Kulagervej 17
4653 Karise

Pensionist
Ingv. Jensen
Gl. Silkeborgvej
8670 Låsby

Gdr. Ellen Margrethe Kjær
»Pedersminde«
Flensted
8670 Låsby

Gdr. Karen Marie og Jakob Krag
Damkjærgård
Møgelballevej 9
6093 Sjølund

Gdr. Hans Carstensen
Nymarksgård
Nymarksvej 27
4780 Stege

Gdr. Ane-Marie og
Tage Jensen
Askvedgård
Olstrup
4653 Karise

Gdr.
Christian Stoholm Thorsager
Parcelgården
Tranemosevej 1
8800 Viborg

Gdr. Poul Bjørnsen
Holmegård, Fagerholtvej 1
Ferslev
4050 Skibby

Gdr. Kirsten og Arne Madsen
Sønderborggård
Søbrinken 2
Plejelt
3230 Græsted

Gdr. Andre P. Kofod Ibsen
»Stensebygaard«
Stensebyvejen 30
3730 Nexø

Gdr. Jørgen Due
»Enhøj«
Ventevej 1
4050 Skibby

Gdr. Herbert Jensen
Smidstrupvej 46
4733 Tappernøje

Gdr. Peter Buhl
»Veerstgaard«
Kirkevej 19
6065 Veerst

Gdr. Martin Hansen Gejl Lund
Ansletgård
Anslet Bygade 12
6100 Haderslev

Gdr. Rita og Søren Rotne
Vesterskov
Vesterskovvej 128
8300 Odder

Vårnatt

I vårnattens demring jeg aner
en tryllende fjern melodi,
den hvisker og lokker og maner
med lengtende toner forbi.
Det er som en sang av nøkken
ved kilden en sommerkveld
og sinnet er favnet av lykken
av skogduft og blomsterveld.

Jeg vet ikke hvad der rører
min lengsel i vårnatten ung;
når trekkfuglsang jeg hører
og stuen blir lang og tung.
Men ut under gråbleke himmel
ved skogbrynets blåveisbed
bak vårnattens tause vrimmel
der dveler en stille fred.

O, vår med ditt dragende under
fortell meg hvad er det som gjør,
at blomst som i dvale blunder
og liv som fødes og dør,
utspringer til livet atter,
og blomstrer med evighetsklang.
Kun dunkelt jeg gåten fatter,
o, si meg det vår engang.

Trygve Monsen Gjersø.

Soldater fra Solvang i Farum

Af Poul Vang Lassen.

De første 7 ejere af gården Solvang i Farum var soldater, kun den sidste (undertegnede) slap fri. Den første ejer, Ole Pedersen, fik samlet gården, som i mange år havde været delt. Ole Pedersen var landsoldat, da han i 1739 fæstede den ene halvgåprd af nr. 5, som var opgivet i armod.

Ole Pedersen var søn af en gammel husmand i Farum, Peder Mortensen, der døde i 1712. Hans far, Morten Pedersen, havde haft nr. 5 i Farum — Solvang fra 1628 til sin død i 1653. Nr. 5 var en del større end de andre bøndergårde, og det var en god gård.

Ole Pedersens farmoder, Inger Jensdatter, blev gift igen i 1653 med Pofvel Ibsen, som da overtog Solvang. Inger Jensdatter døde i 1686. Ved skiftet efter hende opdagede man, at Pofvel Ibsen havde brugt de fattiges penge, som han skulle forvalte, og tilmed havde han megen gæld. Pofvel Ibsen blev straks sat fra gården, som da blev delt i 2 mindre gårde, hvor der tit kom nye fæstere. Vi ser også i skiftet 1686, at sønnen Peder Mortensen havde gård i Stavnsholt. Han var året før blevet indsat på nr. 1 — Solhøjgård. Det var en øde gård, hvor der tit kom en ny mand med 2 års skattefrihed. Der havde været 5 fæstere før ham de sidste ti år. Peder Mortensen blev der i 4 år. Blandt dem, der blev lokket til denne øde gård, var væveren Jens Sørensen. Han var farfar til Ole Pedersens kone Lucie Sørensdatter.

Jens Sørensen blev stævnet i 1682 tillige med Niels Børgesen (Gammelgård i Farum), »som ere arresteret i Blaa Taarn, Dom at lide for Hans Maysts Gaardes Forsiddelse, forarmet og øde forladt«.

Niels Børgesen blev dømt til arbejde på Bremerholm. Jens Sørensen gik fri, da han havde skaffet en afløser.

Ole Pedersen på Solvang var blevet en agtet »Boemand« i Farum, da han i 1754 fik begravet sin moder Margrethe Pedersdatter 80 år gl.

Da Ole Pedersen i 1757 fæstede den anden halvgård af nr. 5, måtte han afstå meget af jorden, da der samtidigt blev foretaget en egalisering af gårdenes tilliggende, hvorefter hver af de 16 bøndergårde i Farum blev sat i hartkorn til 6 tdr. 2 9/16 alb.

I 1760 måtte Ole Pedersen, som beskrevet i Siægtsgården nr. 230, bære den spanske kappe i 2 timer.

I 1766 fik Ole Pedersen skøde på gården. Samme år blev indberettet, at fogeden havde været hos Ole Pedersen i Farum for at tilsige hans søn Morten Olsen at møde på sessionen, men »Ole Pedersen svared stolt og trodsig: Nei, han skal ikke møde! og han gjorde det ei heller«.

Man frygtede, at Morten Olsen ville snige sig bort ligesom broderen Søren, der var bortrømt 2 år før uden tilladelse og pas, og man anmodede om assistance til at få Søren Olsen udleveret fra Holmen, »hvor han iblandt Tømmermænd, Radhuggere eller Snedkere skal befindes udi tieneste engageret«.

To år før, da Søren tjente i Bregnerød, havde han søgt om tilladelse til at begive sig til København for at lære »Huustømmer Haandværk«, men der blev ikke dispenseret fra stavnsbåndet. Hvordan det gik Søren, vides ikke.

I 1769 søgte Ole Pedersen om at måtte afstå gården til sønnen Morten Olsen, men det blev afslået, da man anså det for et påskud, til at få sønnen hjem fra kavaleriet, hvor han gjorde tjeneste. Tjenestetiden var 8 år, så derfor blev det først i 1776, at Morten kunne overtage gården.

Ole Pedersen havde ikke givet noget for gården, da kongen gav ham skøde 10 år før, og det skulle Morten heller ikke; han skulle blot sørge for, at forældrene fik en betrygget alderdom, og at hans yngste søster fik sin medgift. Men Ole Pedersen forbeholdt sig:

»En Beslagen vogn, 2 Stude, 1 Koe, 4 Stk. faaer, min Seng med Klæder, et Bord, en Benk, saa og til min og hustrues huslye paa vores livstiid, 4 Fag huus med loft og skorsten og Ildsted fri for Afgift. Ligeledes forbeholdes Aarlig til min og huustrues underholdning, og det hvadenten vi begge eller en af os er i live:

2 Tdr. Ruug, 3 Tdr. Byg og et fedt Svien, saa og til Ildebrand Aarlig 8 læs Tørve som fri Røgtes og hjemføres og fri foer og Græs til en Koe og 4 Stk. faaer. Kiøberen skal være pligtig at Betalle til min u-gifte Datter Margrethe Ollesdatter naar paafordres 50 rd. og leverer hende den Kakkelovn som staar i stuen«.

Margrethe blev gift i 1778 med Hans Mortensen, som da købte nabogården nr. 6. To år efter solgte han jorden til samtlige gårdmænd i Farum. Jorden blev delt i de såkaldte »Hans Mortenslodder«.

To andre døtre havde fået deres medgift. Maren var gift med smeden, og Ellen med sognefogedens søn Ole Hansen, som da fik Farum nr. 7, Ryttergården, men han solgte gården i 1777 og flyttede til et hus ved Akaciegården.

Solvang i Farum.

Morten Olsens 2 ældste sønner på Solvang, Ole og Peder, blev soldater i 1804. Peder Mortensen blev senere øltapper i København. Ole Mortensen var rekrut ved artilleriet, da han året efter blev løst af tjenesten for at hjælpe sin svagelige fader. Ole Mortensen overtog Solvang efter faderens død i 1809. Selv døde han i 1830. Hans enke Inger Nielsdatter havde en faster i Holte, og fra Holte kom hendes 2 næste ægtemænd; de var brødre — sønner af sognefogeden. Inger blev nu gift med Jocum, og efter hans død med Lars Nielsen.

Ingers farfar og farbror var sognefogeder i Stavnsholt, og hendes broder blev sognefoged på Paltholm i Farum.

Da Ingers svigermor, Ane Cathrine i Holte, kom til Solvang, mindedes hun, at hun havde været der før. Det var i 1807, da krigen brød ud. Hendes far, Hans Jensen, som dengang var sognefoged i Holte, afgav d. 15. aug. 1807 følgende melding til hovedkvarteret i København: »Den engelske flåde har nærmet sig så tæt til landet, som den kan komme mellem Skodsborg og Vedbæk, og folk er så bedrøvede og frygter for, at englænderne går i land i denne nat«.

De kom næste morgen, og egnens befolkning blev skrækslagne. Ane Catrine kørte med sine 4 små drenge til et mere roligt sted. Den yngste, Lars, var næsten lige født. Da de nåede Farum, kom en heftig tordenskylle. De søgte ly under det store Majtræ lige udenfor Solvang. Der blev de vel modtaget. Morten Olsens kone havde slægtninge på Holteegnen.

Ane Catrine havde også en datter. Hun blev gift med Ingers broder, der blev foged på Paltholm.

Ingers ældste søn på Solvang, Morten Olsen, blev soldat i 1847. Moderen ville købe ham fri, men Morten sagde nej tak! Han nød kammeratskabet, var fuld af narrestreger, men disciplin kendte han ikke til, kom derfor tit i arrest.

Morten kom med i krigen året efter. Han var fuld af vovemod og var altid parat, når der blev spurgt efter frivillige til en farlig opgave, og han fik da også ros for sin dåd. En gang blev han ramt i benet. Kammeraterne troede, han var død. Han blev samlet op af en anden afdeling, som plejede ham, men der gik nogen tid, før han fandt sin afdeling igen.

Morten var flink til at skrive hjem. Nogle breve, han skrev til skomager Hans Henrik Vilhelm, er bevarede. I et af de første skrev han: »Haderslev 14. juni 1848.

Gode ven.

Dit brev af 25. maj har jeg rigtig modtaget, hvoraf jeg ser, at I alle er ved god helsen, og jeg ser heraf, at I ogsaa hafte hørt, at jeg var skudt første Paaskedag, og det var ogsaa udbredt blandt alle mine Kammerater, men jeg lever nu og er ved god Helsen og bestandig ved et godt Mod. Siden den tid haver vi været i lag med dem 2 gange ved Sønderborg og givet dem ordentlig Bank hver gang. Den sidste gang faldt de ligesom fluer, saa nu tænker jeg snart de kan nære dem.

Jeg ser ogsaa af dit Brev, at Ole Skomager er lige så taaset nu, som han har været før. Du kan være ganske vis paa, at du kommer ikke nogen steder med i Krig og Ole heller ikke, uden han gaar frivillig med, og det gør vel verken han eller hans, saa han kunde gerne lagt Agurker, for han fik nok lov at spise dem, og jeg skal nok komme hjem og hjælpe dig at spise dine, naar de bliver store.

Lev vel alle sammen, hils alle gode venner og Bekjændere fra mig, jeg haaber at vi ses snart igen ligesaa friske og sunde som forhen.

Venskabeligt Morten Olsen«.

I de sidste breve kneb det mere med humøret. To af hans kammerater fra Farum faldt i krigen. Da soldaterne kom til København efter krigen i 1850, skulle de stille til parade på Fælleden. Morten kom ikke. Han havde truffet nogle kammerater i en gæstgivergård. To år efter købte Morten Olsen Ryttergården på Farum Mark. Stedfaderen, Lars Nielsen, der havde været ved Livgarden, skulle da udrede Mortens fædrenearv; så blev Solvangs overdrevslod solgt til gården »Trevang«, der senere blev militærkaserne. Der blev tilkøbt en del Hans Mortenslodder til Ryttergården. Sønnen Ole Mortensen, der senere overtog gården, fik mange børn, af dem blev 4 sønner og 1 datter ikke gift, de drev Ryttergården i fællesskab, indtil den blev udstykket i 1963.

Men tilbage til Solvang. Morten Olsen havde en halvbroder, Niels Larsen, der senere overtog Solvang. Niels Larsen blev soldat i 1861, men kom dog ikke med i krigen 1864, da han forinden blev hjemsendt på grund af en skade, han havde pådraget sig.

Da Niels Larsen blev gift i 1869 med sognefogedens datter fra Fuglsang, begyndte han og faderen at nedrive Solvang for at bygge en større og bedre gård.

Naboejendommen mod øst blev da købt for at skaffe plads. Det var toften fra Hans Mortens nedlagte gård nr. 6. Niels Larsen tilkøbte senere nabogården mod vest (gl. nr. 4).

Da sønnen, Karl Larsen (min far), havde overtaget Solvang i 1904, købte han »Bondevangen« af »Den Svaneskjoldske Stiftelse«. Det var en del af Ryttergården, (2 tdr. hartkorn), som Farumgård fik da Ryttergården blev udflyttet i 1801.

Solvang brændte i 1908 og blev genopført ved arkitekt G. B. Hagen.

Karl Larsen kom til livgarden i 1902 sammen med en til fra Farum. De mindedes tit al den sjov, de havde i København.

Af fars 5 sønner var det kun den yngste, der blev soldat. Han blev kaldt Frede, fordi han blev født, da verdenskrigen sluttede.

Frede var på flyvestation Værløse, da tyskerne kom d. 9. april 1940. Under krigen arbejdede Frede i Finland som gartner, og han var med til at rømme Karelen, inden russerne rykkede ind.

Efter krigen blev Frede engelsk soldat og kom til Palæstina.

I 1949 byggede Frede et gartneri på »Bondevangen«.

Den sidste soldat fra Solvang var min søn Tage. Han kom til Vordingborg i 1957.

I 1960 måtte Solvang vige for byudviklingen.

P. V. Larsen.

En nordjysk Hilsen til et agtet sønderjysk Guldbrudepar sunget ved

Christen og Dorthea Hanssen's Guldbryllupsfest på Nørremølle

den 16de Maj 1928.

Mel.: Vort Modersmaal er dejligt.

De to forstod at bygge et Hjem, »der bær' et Land«,
ej blot for deres egne i snævreste Forstand;
nej, rigt de aabned Hjemmets og deres Hjærters Dør;
for Trofasthed og Gæstfrihed vil højt dem prise bør.

Hvor har dog Nørremølle en egen festlig Klang,
det Hjem, hvor alle samledes om Tale god og Sang,
hvor alt blev vist tilbage, som urent var og slet,
hvor altid der blev kæmpet for Sandhed og for Ret.

Jert Hjem det er det samme, som det var i Ungdoms Vaar,
og I er og de samme under alle Livets Kaar;
I bygger på Guds Naade og tager mod hans Fred
og lever Livet sammen i trofast Kærlighed.

Gud gi'r Jer saa, I kære, en Livsaften skøn,
Han skænke Jer sin Naade, som er de kristnes Løn;
Han signe Eder begge og Børn og Slægten stor,
at Nørremølleætten glad maa gaa i Fædres spor.

Thomas B. Thomsen.

»Nørremølle« er den slesvigske folkefører H.P. Hanssens fødehjem, hvor guldbrudeparret residerede.

KÆRNE-REJSERS SOMMERPROGRAM

Grækenland 29. maj til 5. juni

Nordkap 25. juni til 1. juli

Færøerne 24.-30. juli

Mallorca 12.-19. september

Og så høstrejsen, der går til:

Bornholm 25.-29. sept.

Tlf.: 03 - 61 00 23

Tlf.: 03 - 61 00 23

Alle oplysninger ved henvendelse til:

KÆRNE-REJSER . Thyrasvej 7 . 4100 Ringsted

Jens og Anna Jensens fond...

udlåner penge til unge landmænds etablering, også ved generationsskifte. Årlige ydelse uden kurstab for tiden 12 procent, hvoraf 9 procent er rente. Henvendelse til:

Proprietær Bent Bjergskov, Rosenlund, Rynkeby, telefon (09) 39 13 17.

Henvendelse til fonden skal være indsendt senest 1/6 eller 1/12 hvert år.

Skaf foreningen nye medlemmer

Undertegnede foreslår, at følgende får tilsendt materiale om Dansk Slægtsgårdsforening og opfordres til at indmelde sig i foreningen:

Titel	Titel
Navn	Navn
Postadresse	Postadresse
den 19	Underskrift

Ønsker man ikke at klippe i bladet, kan forslag indsendes til sekretariatet på alm. postkort.

Landbrugslån...
til nybygning-grundforbedring-
maskinindkøb-
besætningsudvidelse-
teknisk rationalisering-
generationskifte etc...

Ring...
og få bedre råd!

FORENEDE
KREDITFORENINGER

Otto Mønsteds Plads 11 · Postboks 333
1503 København V · Tlf. (01) 15 34 34

Magelos 2 · Postboks 343
5100 Odense C · Tlf. (09) 11 77 77

Jyllands Kreditforening gør noget særligt ud af jydernes lånesager...

JYLLANDS
KREDITFORENING

6100 HADERSLEV: Åstrupvej 13. Tlf. (04) 52 70 00
6950 RINGKØBING: Herningvej 3. Tlf. (07) 32 01 11
8800 VIBORG: Set. Mathiasgade 1-3. Tlf. (06) 62 33 33
9100 AALBORG: Boulevarden 43. Tlf. (08) 12 38 77
8260 ÅRHUS-VIBY J: Kongsgårdsvej 6. Tlf. (06) 14 88 00

SPAREKASSEN
SYDJYLLAND

Alle medlemmer bør have . . .

Fås på sekretariatet, hos redaktøren samt hos kredsformændene. Pris 20 kr.

Det ny emblem

Vi skaffer penge til gårde.

København: Jarmers Plads 2
1590 København V, Tlf. (91) 12 53 00
Århus: Åboulevarden 69,
8100 Århus C, Tlf. (06) 12 53 00
Herning: Viborgvej 1,
7400 Herning, Tlf. (07) 12 53 00
Afd.kontor i Ålborg: Algade 38,
9100 Ålborg, Tlf. (08) 12 53 00
Afd.kontor i Odense: Jernbanegade 16,
5000 Odense, Tlf. (09) 12 53 00

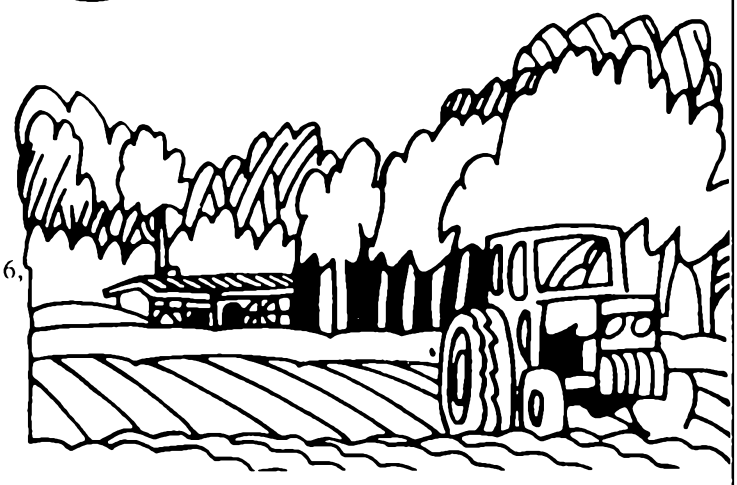

Kreditforeningen Danmark

Et A-rentebevis fra Andelsbanken giver stigende rente år for år - uden at Deres penge er bundet.

ANDELSBANKEN

KJERTEMINDE AVIS ApS · OFFSET·BOGTRYK